

Een mirakellied uit Schulen, 1818

In 1999 gaven de kerkfabriek en de parochie van Schulen een groot deel van hun archieven in bewaring in het Rijksarchief te Hasselt. De inventaris van deze bescheiden werd samen met de inventaris van de stukken die in de jaren '60 in het Rijksarchief in bewaring gegeven waren, in 2000 uitgegeven¹. In november 2003 werden in de pastorie nog een aantal archivalia van de kerkfabriek en van de parochie aangetroffen, die vervolgens in het Rijksarchief in bewaring gegeven werden.

Eén van de meest opmerkelijke stukken in deze laatste overdracht, is de tekst van een mirakelliedje dat in 1818 in Schulen op papier gezet werd. De tekst bleef in het parochiearchief bewaard in de originele versie uit 1818 en in een ongedateerd, wellicht laat negentiende-eeuws, afschrift. De originele tekst heeft veel te lijden gehad van de tand des tijds. De randen van het papier zijn zo goed als overal aangevreten. Daardoor ontbreken nu een aantal woorden, vooral van de eerste en van de tweede strofe. Toen het afschrift gemaakt werd, was de originele tekst nog in betere staat. De maker ervan kon alleszins nog al de woorden lezen en overschrijven, die nu verdwenen zijn. Dankzij zijn afschrift bleef de liedjestekst bewaard. Enkel een woord uit de derde strofe, dat stond op de plaats waar nu een gat het blad ontsiert, was ook toen al niet meer te lezen. De originele tekst werd gedateerd in 1818 en ondertekend met de naam Maria Helena Hofmans. Mogelijk is zij de schrijfster van het lied. Een kort onderzoek in de parochieregisters van Schulen uit de periode 1818-1850 en in de registers van de burgerlijke stand voor de periode 1803-1870, leverde geen gegevens over haar op. Indien zij in 1818 in Schulen zou gewoond hebben, dan is zij wellicht later naar elders verhuisd. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat Maria Helena dezelfde persoon is als Johanna Maria Hofmans, de enige persoon met deze familienaam die in deze registers vermeld wordt, en die op 14 november 1822 in Schulen overleed als weduwe van Willem Grosemans².

Het lied verhaalt hoe men in Schulen op 3 oktober 1818 in de kerk de Rozenkrans hoorde bidden, zonder dat er een mens in de kerk was, en hoe men daarna omstreeks middernacht het orgel zonder aanwijsbare oorzaak hoorde *ronken*.

Over de melodie meldt de tekst enkel dat het lied gezongen werd *op een aengenaeme wijze*. Het lied telt vijf strofen: vier van acht regels, en een vijfde van zeven regels. Of het lied in Schulen of elders ook echt werd gezongen, en of het enig succes kende is niet achterhaald. Wij zouden het uiteraard op prijs stellen dat wie meer weet over dit liedje, over de schrijfster of over de gebeurtenissen in Schulen in oktober 1818, ons zou contacteren.

Mirakeleuse geschiedenisse in het dorp van Schuelen, den 3 oktober 1818, van een gesank gespel ende rosenkrans gebed inde lockt ende inde kerck gehoort te hebben gelijk men hier sal bemerken.

Liedeken op een aengenaeme wijze

1.
*Sa broeders en susters van den roosenkrans
aenziet de groorie (sic) en den glans
ons moeder der genaeden
sij zal ons met vreugt beladen.
Die sijnen toevlugt neemt tot haer
sij sal ons helpen al te gaer.
Sij is alleen ons moeder
ons bijstant en behoeder.* bis

2.
*Gelijk er nu al is geschiedt
zooals hier word bediet.
Ik sal het u gaen verklaeren
en ook veropenbaeren
hoe dat tot Schulen in de kerck
daar is geschiet Gods wonder werck
den rosenkrans geleesen
sonder een mensch te weesen.* bis

3.
*Een hemels stem seer helder klaer
die leesden hier in het openbaer
ende a... (gat in het papier) al te saemen
die wagten nae betaemen.
Dan hoort men met eeren glans
dat wierd gebied den roosenkrans
die woord al daer geleesen
al om ons te geneesen.* bis

4.
*Daags daar naer in den midder nacht
en als daer niemand op en dagt
hoorde men den orgel ronken
als sij de litanie sonken.
Ziet hier Maria haer hemels kragt
die zij hier tont al door Gods magt.
Sondaers wilt u bekeeren
en komt dees maget eeren.* bis

5.
*O mensch die dit mirakel siet
en raekt God dan u hert niet
wilt dit dog eens wel bepeijsen
en bid hier eens met ootmoet
aen God en aen Maria voet
op dat den heer aen ons wilt geeven
hier nae het eeuwig leeven.* bis

*Virtus coronat opus
1818
Maria Helena Hofmans*

Rombout Nijssen
Rijksarchief Hasselt
Bampslaan 4
3500 Hasselt

¹ R. Nijssen, *Inventarissen van de archieven van de kerkfabrieken en van andere parochiearchieven van Berbroek, Donk en Schulen*, (Rijksarchief te Hasselt. Inventarissen, 41), Brussel, 2000, p. 29-39.

² Rijksarchief Hasselt, *Verzameling parochieregisters*, nr. 780; *Verzameling microfilms*, nr. 1358787, item 13.